

ÁRVALÁNYHAJ MŰVÉSZTANYA

AZ ÁRVALÁNYHAJ MŰVÉSZTANYA NOVEMBERI PROGRAMJA

IDŐPONT: 2010. NOVEMBER 6. 16 ÓRA
HELYSZÍN: 2017 PÓCSMEGYER
LABDARÓZSA U. 4. SZÁM (SURÁNY IV.)
SZENTENDREI-SZIGET

PROGRAM:
BOGÁR LÁSZLÓ
KÖZGAZDÁSZ ELŐADÁSA
PIRÓK JÓZSEF
FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
TÜZVIRÁG
SÁMÁNDOB EGYÜTTES ZENEI BEMUTATÓJA

MEGTEKINTHETŐ MÉG:
KRICSFALUSSY VALI
ÉS
SZIGETI IMRE
FESTŐMŰVÉSZEK TÁRLATA

AZ EST FOLYAMÁN BÜFÉ ÜZEMEL!

ELÉRHETŐSÉGEK:
TELEFON: 06/20/4847-640.
EMAIL: MUVESZTANYA@GMAIL.COM

MINDEN ÉRDEKLŐDŐT SZERETETTEL VÁRNAK

A HÁZIGAZDÁK:
KÁRPÁTI KLÁRI ÉS MOLNÁR TAMÁS

A SZÉLMALOMHARCOS XXII. fejezet

A MAGÁNYOS LÁZADÓ – A Surányi-remete 2008 – 2012

Molnár Tamás életfilmje

Ezekben az esztendőkhöz már a Szentendrei-sziget egy eldugott, romantikus tanyáján élünk. Akár az embereknek, így a házaknak is megvan a saját titkos sorsuk és múlandó történetük. Miután a nagy dunai árvizek és a bankkölcsönök elviszik a régi vízparti házunkat, váratlan szerencsével rátalálunk új otthonunkra. A szebb napokat látott régi tanya, ott árválkodik elhagyatottan és kifosztva a sziget akácerdők által övezett belsejében. Kirándulásaink során, amikor véletlenül/?/ megpillantjuk, azonnal beleszeretünk. A gazos kert, az ajtók és ablakok nélküli vaksi ház, mintha csak ránk várna az idők vad viharában. Itt minden úgy néz ki, mint a Brémai muzsikások című régi mesében. A verandán kecske rágja a fakorlátot, az előszobában malac rőfög, a szobákban tyúkok kapirgálnak, a romos nappaliban egy kíváncsi számár nézegeti magát a törött ablaküvegben. A régi kandallók összetörve, a kilincsek és kapcsolók leszerelve, a málladozó vakolatok összefirkálva. Liánok és folyondárok között, itt-ott csak a kósza szél csapkodja a letört rolettákat.

Később megtudom a ház kalandos történetét. Éppen olyan viharvert és fordulatos a sorsa, mint

az enyém. Valaha virágzó gyümölcsöskertek és szőlőbirtokok közepén állt. A régi tanya alatt meglapuló ódon pincét, még a híres építész Pollack Mihály barátja, Surányi Miklós gróf építette a kiegyezés idején. Ebből a hatalmas pincéből híres vörösborokat, javarészt otellót és kadarkát szállítanak vitorlás hajókon Amerikába. Később a birtokot megveszi és kibővíti a gazdálkodó Budai-család. Mivel az épületegyüttes dombon fekszik, a nagy árvizek idején idemenekülnek állataikkal a környékbeli parasztemberek. A háborút követően, ezt a birtokot és ingatlant is elrekvirálják a kommunisták. Előbb TSZ- központ, majd vízügyi bázis, aztán lepusztult önkormányzati ingatlan, majd magántulajdon lesz. A gengszterváltást követő rablóprivatizáció sem tesz jót a hányattatott sorsú épületnek. Egymást váltogatták a bérlők és tulajdonosok. Az egyik felújítja, a másik visszabontja, a harmadik hitelt vesz fel rá és örökre felszívódik. Ilyen gazdátlanul, kifosztva és tönkretéve találtunk rá mi is. Hosszas jogi perpatvarok után, végre miénk lesz a lepusztult birtok. Kínkeserves körülmények között, nyolc évig építettem újjá az előző romos házunkat. Tudom, hogy most is hasonló nagyságú munka vár még rám. Örök újrakezdőként és építőként ez lesz megint a kikerülhetetlen, sorsszerű feladatom!

Miután nagy nehézségek árán megszabadulunk árvíz mosta Duna parti házunktól, kicsinyke gyermekeinkkel együtt, kényszerűségből kiköltözködünk a téli szigetre. Megvásároljuk a lepusztult tanyát, kályhakkal fűtjük a fagyos tanyasi szobákat, hogy belülről festeni lehessen. Csöpög a víz a falakról, de nincs hová mennünk, majd csak kihúzzuk valahogy. Tavasszal aztán kitakarítom, kijavítom és körbemeszelem az egész tanyát. Évek alatt lassan felújítom a régi dohos pincét. összenyitom az üresen árválkodó istállókat és búbos kemencét építek. Kiállítótermeket és közösségi helyiségeket tervezünk, ahol később majd kulturális rendezvényeket tarthatunk. A nagyszüleim régi házából elhozom gyermekkorom megfakult tárgyi emlékeit és berendezek egy hangulatos csárdaszobát. Három év elmúltával már minden készen áll arra, hogy vendégeket tudjunk fogadni. Mivel szigeti környezetünk őshonos és fokozottan védett növénye az árvalányhajfű, elnevezzük tanyánkat Árvalányhaj művésztanyának. Miután minden elkészül, sok lemondást követően belevágunk az újabb kalandba! Havi rendszerességgel meghívjuk magunkhoz a kultúra és művészet iránt fogékony barátainkat és ismerőseinket. Néha több mint százan szorongunk a régi, hangulatos tanya gyertyafényes udvarán!

Az idők folyamán sokan fellépnek és szerepelnek eldugott otthonunkban. Valami hasonló történik velünk, mint 1985-ben a budapesti Artéria lakásgalériánk működése során. Egymást váltogatják nálunk a kiváló és értékes emberek. Kiállítja műveit többek között Aladics Antal

festőművész, Bereznay Péter grafikusművész, Kricsfalussy Valéria és Losonczi Lilla szentendrei festőművészek, Krisztiáni Sándor szobrászművész, Mohai Péter fotóművész, Nyakas Attila festőművész, Pirók József akvarelista, Pirók Zsuzsa ólomüveg készítő művész, Plósz Béla fotográfus, Smonjala ezoterikus festőművész, Szántó Sándor és Szántó Tünde tűzzománc készítő művész, Szolgai István grafikus, Szigeti Imre budapesti és Tolnay Tibor nagyváradi festőművész. Zeneművészek között fellép nálunk Kiss Gy. László tárogatóművész és együttese, a Tűzmadár sáándob együttes, Vörösvári Márton és Ibolya hegedű- és csellóművész, valamint Pelva Gábor blues-gitáros. Irodalmi és közéleti előadóink közül nálunk jár Bogár László közgazdász, Erdei József versmondó, H. Bodó József író és színtársulata, Kiss Dénes költő, dr. Kiszelly István antropológus, Koltay Gábor filmrendező, Kubínyi Tamás író-újságíró, Losonczi Miklós esztéta, Medvigy Endre irodalomtörténész, Menyhért L. László művészettörténész, Szabó András vers- és prózamondó. Végül, de nem utolsó sorban: - Woth Imre előadása, és a koronázási ereklyéről készült Szelényi Károly által készített fotókiállítás alatt, itt van nálunk koronaőrök kíséretében a csodálatos Szent Korona másolata. Letérdelve imádkozunk egy élhetőbb, békésebb és szerethetőbb Magyarországért! Felemelő, tanulságos és egyben megható estéknek vagyunk szem- és fültanúi.

Kulturális misszióink során, évről-évre kézműves gyermektáborokat és Kárpát-medencei kirándulásokat is szervezünk. Barátainkkal együtt rendszeresen bejárjuk Erdély, a Felvidék és Kárpátalja magyar lakta területeit. Adományokat gyűjtünk és viszünk Bőjte Csaba dévai szeretetotthonába és Gergely atya (Tiszi) árvácskáinak. Vincze-Kecskés István vendégeiként rendszeres látogatói vagyunk a kalotaszegi falvaknak. Körútjaink során, minden évben ellátogatunk a legnagyobb erdélyi régiségvásárba Kőrös-feketetóra. (Itt találkozom és beszélgetek utoljára régen látott kedves ismerőssémmel, a halálosan beteg Cseh Tamással!) Kiváló kapcsolatot ápolunk a szentegyházi gyermekkórus vezetőjével Haas Sándorral és az énekkar tagjaival. Minden évben elzarándokolunk Torockóra, a csíksomlyói pünkösdi búcsúba és Gyimesbükkre Deáki Istvánhoz, az ezeréves határhoz. Mivel társaságunk különösen kedveli a jó magyar borokat, évente rendszeresen meglátogatjuk az ország nevezetes borvidékeit. A tematikus bortúrák mellett vidám szilveszteri, farsangi és szüreti multságokat is szervezünk. Feleségemmel együtt visszatérünk régi hivatásunkhoz – hiszen mindketten egykori népművelők vagyunk-, örömmel vállaljuk a nemzeti kultúra terjesztését és ápolását. Amikor szigetlakóként komppal átkelek a csillogó Dunán, sokszor azt érzem, mintha Jókai kincseket őrizgető Aranyembere lennék. Boldog vagyok, hogy kudarcokkal telt politikai pályafutásomat követően, a kultúraszervezés területén legalább megérint némi átmeneti siker.

Néhány mozgalmas esztendő követően aztán itt is bezárl körülottem minden tér és minden kapu. Mivel nem kérek, és nem is kapok semmiféle állami vagy önkormányzati támogatást, önerőből alig-alig tudjuk már működtetni a művészanyagát. A gazdasági és szellemi válság hatására egyre csökken látogatóink létszáma. Az emberek nem a fogyasztásuktól és a kényelmüktől, hanem sajnos a szellemi táplálékoktól vonják meg leginkább magukat. Látom, ahogyan az egész országban lassan elszorvad és lehanyatlík a kulturális közösségek önfenntartó ereje, támogatása és működése. Saját bőrömmön érzem, hogyan terjed mindenfelé a testi-lelki nyomorúság, a szegénység, a butaság és az önző gyűlölet. Széleskörű ismeretségeim révén megpróbálok még némi segítséget szerezni, de mivel nem tartozom semmiféle politikai szektához és székértáborhoz, természetesen minden vonalon elakadok. A kulturális közösségépítés területén is végleg a margóra szorulok. (Barátaim hosszas unszolására, 2012 tavaszán beadok egy pályázatot, ősmagyar bálvány-, táltos- és sámánrajzok vándorkiállításának elkészítése céljából, de a Fideszes kultuszminiszter elutasít!) Estéknél némán ülök a romantikus kertben és a szemközti pilisi hegyek sötét sziluettjeit nézegetem. Körülöttem csendes és kihalt az egykor nyüzsgő és vidám tanya. Állatainktól is megszabadulunk, mellettem már csak az árva tücsök ciripel. Szerettem volna egy Kárpát-medencei magyar alkotókat befogadó, a Visegrádi országokra kitekintő művésztelepet és állandó kiállítási központot létrehozni, de közösségépítő álmaim ismét füstbe mennek. Egész életem a fellángolások, a nagy ívű tervek, a reménytelen küzdelmek és a borzalmas bukások sorozata. Egész eddigi életemben közösségekért és másokért cselekedtem, ám a bajban végül mindig magamra maradtam.

A könyvek a legjobb és leghűségesebb barátaim. Ők azok, akik a legnagyobb gondok között is mindvégig kitartanak mellettem. Családi vándorlásaink során, sok tárgyat elvesztettünk vagy elajándékoztunk már, de saját könyvtárunkat minden költözködés és újakezdés során gondosan becsomagoljuk, elszállítjuk és megőrizük! (Lelkileg valahol, valószínűleg örök könyvtáros maradok!) Néhány ezer kopott, koszos és poros könyvről van szó csupán, de nagyon bánt, amikor - a nagy dunai árvizek idején-, néhány száz, számomra értékes könyvünk megsemmisül. Szigetlakó magányomban – önsajnálattal helyett-, most aztán bőven akad időm gondolkodni, írni és olvasni. 2008 tavaszára már teljesen készen áll Polgárháború címet viselő kötetem. Könyveimet szinte kivétel nélkül saját magánkiadásomban jelentetem meg, a Megvető Szamizdat Kiadó gondozásában. Bokros Péter barátomat – aki írásaim borítóját tervezi, és technikai utómunkálatait végzi-, egyik nap dühödten felhívja a Magvető Kiadó igazgatója. Perrel fenyeget bennünket a névhasználat miatt. Az eseten persze jót nevetünk, a „szamizdatnak” éppen az a lényege, hogy szabad, illegális, megfoghatatlan és utolérhetetlen! Soha nem tört meg semmiféle cenzúra! A könyvem végül nyáron megjelenik és hamarosan hiánycikk lesz a könyvpiacra. Régi könyveim (A spion bölcsei, a Hontalanság és a Szarháziak és Giccsmagyarok) úgyszintén sikeresen gazdára találhatnak, még nekem sem marad belőlük mintapéldányom! Ennek az esztendőnek az őszén, Emberhalász címmel megírom Jobbikos éveim részletes történetét is. Ismerőseim közül később, sokan látják a Jobbik nemzedék című

párt- és kampányfilmet. Miután érdekes módon teljesen kihagynak ebből a hivatalos visszatekintésből, úgy gondolom, hogy mindenképpen érdemes megírnom saját visszaemlékezéseimet a pártalapítás izgalmas időszakáról. (A könyv még ma is asztalfiókban hever és kedvezőbb időkre vár!)

A nagy magányosság, tépelődés és nyomorúság kellős közepén, 2009 elején lelkiileg felkavar egy ártatlannak tűnő sajtóközlemény. A magyar Püspöki Kar körlevélben megtámadja és elítéli az ősmagyar – tévesen vagy inkább tudatosan pogánynak nevezett-, vallás magyarországi elterjedését. Nem a lélek- és értékromboló, korlátlan liberális szabadosság fáj a hatalom ittas katolikus klérusnak. Nem az Antikrisztus világméretű térhódítása és rombolása ellen tiltakoznak a kereszténynek nevezett főpapok, hanem nemzetem méltatlanul elfeledett természetrendje és szereteten alapuló csodás ősvallása ellen agitálnak. Felháborít, hogy egy mindössze 2000 éves, hagyománytisztelőnek nevezett vallás, hogyan bélyegezheti meg az emberiség egyik legszentebb ősi eredetmítoszáét, azt, amelyből egykor önmaga is vétetett. A vallásszabadság feltétlen híveként annyira felbőszít az eset, hogy hosszas teológiai és filozófiai kutatásokat és vívódásokat követően, nekilátok a Végítélet című kötetem megírásához. Egy évig tart, szenvedésekkel teli igazság- és Istenkeresésem, amíg végre rátalálok lelki megnyugvásomra és békémre. Saját (tamási) evangéliumom első része 2010 tavaszán jelenik meg, majd jövő év tavaszán kiadom a folytatást Megfeszítve címmel. A teológiai és őstörténeti vonatkozások mellett, sajnos mindkét (őszvér) könyvben jelentős helyet foglal el az önsorsrontó és alapjaiban beteg magyar közélet. Az első részben kifejtem beteljesületlen politikai ábrándjaimat, míg a második részben a keresztény vallás politikai átlényegüléséről és az uralmi politika álszent vallásos jellegéről írok igen kritikus publicisztikákat. (Utólag igencsak sajnálom, hogy nem tudok teljesen megszabadulni kártékony politika-függőségemtől!)

Ebben a növekvő csendben lassan eljön az ideje a végső számvetésnek és visszatekintésnek. Érzem és tudom, hogy a továbblépés és elengedés szempontjából, hamarosan ki kell írnom magamból a személyes múltamat! Utassy Zoltánnak, a Magyar Menedék Könyvesház tulajdonosának unszolására, 2012 januárjában belefogok végre önéletrajzi kötetem megírásába. Félek a feladattól. Bevallom, kell hozzá némi bátorság, hogy újra átéljem és értékeljem saját, egyediségében utánozhatatlan életfilmem történetét! Fél évszázad kalandokban bővelkedő múltidézése nem egyszerű feladat. Nem örömteli szembesülni a nyilvánvaló tévedésekkel, kudarcokkal, zsákutcákkal és buktatókkal. Aztán nagy levegőt veszek, a Történeti Levéltárból kikérem a kommunista titkosszolgálatok rólam szóló több száz

oldalas ügynökjelentéseit. Késő éjszakákon át tanulmányozom a titkos dokumentumokat, sokszor váratlan és drámai a szembesítés. A felidézett múlt tengerében sorra felbukkannak a rég elfeledett arcok, nevek és történetek. Közeleg már a nyár, a magányos Surányi-remete – ahogyan megmaradt barátaim neveznek-, lassan befejezi torzóban maradt életfilmjét, amely az élet örök és gigantikus körforgásában mindössze parányi epizód csupán. Isten fénylő szeretete, határtalan kíváncsisága és szabad akarata által, ez a rendhagyó történet egyszer majd talán, másokban folytatódik tovább...

(folytatjuk)